

PRÁZDNINOVÉ VYDÁNÍ: ČERVENEC – SRPEN 2018

**„Nejlepší vztah je ten,
ve kterém je vaše
vzájemná láska větší,
než vaše vzájemné potřeby.“**

Dalajláma

**MARIE
RIEGROVÁ-PALACKÁ**

**FILOZOFICKÉ
PŘÁTELSTVÍ**

**SYMBOLISMUS
SOKOLA**

n@ – BULLETIN

Filozofie pro život – č. 105 – 25. červen 2018

Filozofie, kterou v Nové Akropolis navrhujeme, je způsob života dostupný všem, což znamená uplatňování učení velkých mudrců v praxi.

Kultura je uskutečňování lidských hodnot v životě, čímž se stává aktivní, využívá kvality každého člověka a rozšiřuje obzory.

Dobrovolnictví je plodem vůle vložené do služby ostatním. Neexistuje větší bohatství, než je ochota.

BRNO

www.akropolis.cz/brno

HRADEC KRÁLOVÉ

www.akropolis.cz/hradec

LIBEREC

www.akropolis.cz/liberec

OLOMOUC

www.akropolis.cz/olomouc

OSTRAVA

www.akropolis.cz/ostrava

PARDUBICE

www.akropolis.cz/pardubice

PLZEŇ

www.akropolis.cz/plzen

PRAHA

www.akropolis.cz/praha

ÚSTÍ NAD LABEM

www.akropolis.cz/usti

ZLÍN

www.akropolis.cz/zlin

PhDr. Slavica Kroča, šéfredaktorka

Redakce a grafická úprava:

Mgr. Ivana Hurytová, Martina Flaitingrová,

Mgr. Aleš Gabriel, Eva Bímová

Vydává Nová Akropolis z. s.

Varšavská 19, 120 00 Praha 2

Tel.: 222 515 152, mail: nova@akropolis.cz

Nová Akropolis se nemusí plně ztotožňovat s obsahem uveřejněných textů, odpovídají za ně výhradně jejich autoři.

© Nová Akropolis z. s.

Všechna práva vyhrazena. Tento bulletin nebo jakákoli jeho část nesmí být reprodukován v jakékoli formě bez předchozího písemného svolení vydavatele.

www.akropolis.cz

Milí čtenáři,

začalo léto a nejčastějším tématem rozhovorů je místo, kam pojedeme na dovolenou. Čím zajímavější a exotičtější, tím pro mnohé hodnotnější. Pro opravdový odpočinek nejdůležitější otázka nezní *kam*, ale spíše s *kým*.

Je určitě přínosné poznávat nové krajiny, navštívit zajímavé památky, změnit prostředí, prožít dobrodružství..., ale snad bychom mohli využít tyto volné dny také k hlubšímu poznání lidí. Ne nutně nových, také těch starých známých, s nimiž sdílíme svůj život, nicméně v průběhu roku na ně zahlceni povinnostmi nemáme téměř čas.

Nyní můžeme konečně sdílet s rodinou či přáteli společný stůl a dopřát si dlouhý oběd, který nebude jen jídlem. Nespěchat, dát si společně kávu a opravdu si popovídat. Vyslechnout jeden druhého a vzájemně si naslouchat. Anebo jen prožít letní večer v hlubokém souznění, tichu a přítomnosti našich blízkých.

Určitě tak přijdeme o nějakou zajímavou akci, nevidíme všechny pamětihodnosti, nevyšplháme na všechny hory a nesjedeme všechny řeky... Ale nepřijdeme o naše blízké, které někdy bereme až příliš samozřejmě jako nedílnou a neměnnou součást našeho života.

Nebo, slovy amerického spisovatele Nicholase Sparkse, *Láska a starost o druhé jsou stavební cihly vztahu, ale nedrží bez malty a tou maltou je čas strávený pohromadě a bez hrozby rozloučení, která visí nad vámi.*

Přejeme Vám krásné léto s těmi, které máte rádi.

Mgr. Ivana Hurytová

PODOBENSTVÍ

Na rohu ulice sedával žebrák. Lidé kolem chodili nevšímavě, jen sem tam mu někdo hodil minci do klobouku nebo podal něco k snědku. Osamělý muž vždy zvedl s nadějí oči, usmál se na svého dárce, ale než stačil poděkovat, lidé chvátili dál.

Jednou šla kolem mladá dívka s pejskem. Žebrák si pejska okamžitě získal a začal si s ním vesele hrát. Dívku to potěšilo, a tak se spolu dali do řeči. Zjistila, že měl také psího kamaráda, ale nešťastnou náhodou o něj přišel. Po chvílce povídání se dívka žebrákovi omluvila, že mu nemůže nic dát, protože vyběhla z domu jen narychlo a nic si s sebou nevzala. Ale on se na ni usmál: *Ve skutečnosti jste mi dnes dala ten největší dárek.*

S ÚSMĚVEM JDE VŠECHNO LÉPE...

Vzkaz

Lásko moje, miluji Tě tak, že bych se kvůli Tobě popral s lítými šelmami, prošel bych plameny pekla, šel bych za Tebou světa kraj, brodil se nekonečnými bažinami, razil si cestu mrazivými pláněmi či vyprahlou pouští.

Zítřka za Tebou přijedu (pokud nebude pršet).

Tvůj...

SYMBOLISMUS SOKOLA

Důstojné držení těla, neustálá pozornost a v očích hlubiny vesmíru. Přestože je sokol rozšířen téměř po celém světě, jako symbol, který k nám promlouvá jazykem beze slov, je znám málo.

Bůh Horus, znázorňovaný v Egyptě jako lidská postava s tváří sokola nebo přímo jako sokol s přilbou a dalšími atributy, byl synem Osirida a Isidy a představoval jejich spojení. Je tím, kdo ochraňuje úsilí lidstva na jeho cestě. Jako převozník pomáhá proplout světem a vyhnout se jeho nebezpečím. Zobrazen ve sluneční bárce je zářivým duchem, který rozhání tmu. V osiriánském mýtu je Osiris zabit Sethem. Ve skutečnosti Osiris neumírá, ale rodí se jako zasvěcenec, Bůh a bude vládnout v neviditelném světě jako pán spravedlnosti. Horus je tím, kdo zaujímá místo svého otce v boji proti temnotám

na zemi. V boji se Sethem ztrácí oko, ale od bohyně Hathor dostane náhradou vnitřní zrak, který mu umožňuje vidět v temnotách, kde mu v pohybu pomáhá také Anubidova hůl a Ankh – Klíč života, který křísí mrtvé a volá ospalé. Horus v nás představuje vnitřního člověka, který se pouští do boje s vlastními temnými stíny. Je tím, kdo jako sokol dokáže pohlédnout přímo do Slunce.

V západní tradici sokol představuje lovce a je spojován s germánským bohem Odinem, bohyní Frigg a šprýmařem Lokim. S ohledem na různé charakteristiky vystupuje Odin i pod jinými jmény a jedním z nich je právě sokol – Olgr, Ochránce.

Ve šlechtických kruzích v Evropě, ale také v Japonsku a Číně byl symbolem dobrého vidění, odvahy a moci. V některých pramelech najdeme zmínku, že ptákem princů byl právě sokol, podobný pták raroh byl přisuzován králům a orel císařům. Na pohřbech římských králů byl prý vypouštěn orel, zatímco na pohřbech faraónů to byl právě sokol.

V astrologii jsou sokoli spojeni s Jupiterem, když symbolizují vzestup k tomu duchovnímu a k osvobození. Se Sluncem jsou spojováni, pokud jsou symbolem majestátu a vizí. Spojení s Marsem představuje jejich odvahu.

Sokol létající ve vysokých výškách pro nás může být inspirací k tomu, abychom i my povznesli své myšlenky a pokusili se více pozorovat přírodu kolem nás, kde najdeme mnoho příkladů, které můžeme následovat. Bylo by škoda promarnit tuto jedinečnou příležitost číst z moudré Matky Přírody.

MUDr. Jana Pelcmanová

VĚDĚLI JSTE, ŽE...

... chystáte-li se letos na dovolenou do zahraničí, mohou vás zaskočit některé místní zvyky či zákony? Při návštěvě exotických zemí turista rozdílů očekává, ale i v Evropě se můžeme nevědomě dopustit společenského přešlapu, nebo dokonce porušení zákona.

Součástí dovolené bývá i návštěva restaurace a ochutnání místní kuchyně. Je dobré si předem zjistit, jaké je v dané zemi zvykem dávat spropitné. Například v Rakousku a Německu to se spropitným funguje stejně jako u nás; není povinné, ale pokud si host nechá vrátit každý cent, příliš personál nepotěší. Za přiměřenou výši spropitného se považuje pět až deset procent z celkové částky. Naopak v Anglii, Francii, Belgii a dalších západních zemích se spropitné kolem deseti procent přímo vyžaduje a spolu s cenou za jídlo je uvedeno na účtence. Výše účtovaného spropitného tu bývá uvedena v jídelním lístku. Podobný systém funguje i v USA, kde se může spropitné vyšplhat až ke dvaceti procentům, protože se často jedná o jediný příjem obsluhujícího personálu. Pokud host není v takové restauraci spokojen, může spropitné snížit, ale měl by obsluze sdělit důvod své nespokojenosti. V Itálii řada restaurací účtuje hostům coperto neboli poplatek za prostření stolu či kuvér, do kterého je započítán i džbán s vodou a někdy i předkrm v podobě slaných tyčinek nebo pečiva. Pohybuje se kolem jednoho eura na osobu.

Pokud pojedete na dovolenou autem, pečlivě si prostudujte dopravní předpisy v dané zemi. Velmi se liší například povinná výbava vozu: v Rakousku musí být ve voze reflexní vesta pro každého pasažéra, v Polsku i v řadě jiných zemí je součástí povinné výbavy hasicí přístroj. Liší se i jiná pravidla: ve Francii není dovoleno v autě kouřit, pokud je mezi pasažéry dítě do dvanácti let nebo těhotná žena,

a pokud v Itálii překročíte povolenou rychlost po desáté večer, můžete dostat až o třetinu vyšší pokutu, než když se stejného přestupku dopustíte za dne. V některých ohledech jsou ale zahraniční předpisy naopak mírnější. Například v Bulharsku, Francii či Španělsku je povolená hladina alkoholu v krvi do půl promile. V některých zemích má ale tato tolerance svá omezení: například v Chorvatsku je též povoleno půl promile, ale pouze pro řidiče starší 24 let. Ve většině zemí se taková tolerance nevztahuje na řidiče z povolání.

Pokud se chystáte věnovat část dovolené návštěvě památek, nezapomínejte na vhodné oblečení. Zejména v Itálii, ale i v jiných státech vás obvykle nepustí do kostelů či jiných církevních staveb, pokud nemáte oděv zakrývající přinejmenším kolena, ramena a břicho. Při návštěvě synagog a mešit platí stejné pravidlo, v synagogách se po mužích navíc vyžaduje pokrývka hlavy a v mešitách je nutné se před vstupem zout.

Rozdílů mezi zákony a zvyklostmi v České republice a v jiných státech je pochopitelně mnohem více a některé mohou opravdu překvapit: například v Dánsku, Německu nebo Rakousku musí být některá plemena psů uvázána na krátkém vodítku a opatřena náhubkem, jinak se majitel vystavuje pokutě v řádu až statisíců korun. V Benátkách hrozí vysoké pokuty za krmení holubů, ve Francii či Belgii hrozí postih za nošení jakéhokoli nože, v centru Moskvy můžete dostat pokutu za řízení špinavého auta... Zkrátka jiný kraj, jiný mrav.

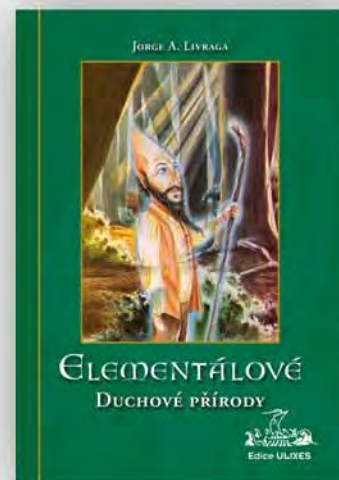
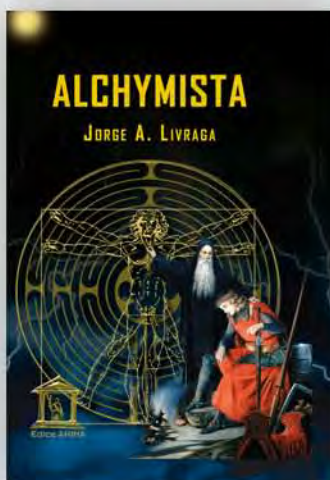
...CO BYLO, JE A BUDE KRÁSNÉ

LÉTO S KNIHOU

KNIHY A UNIKÁTNÍ ARCHEOLOGICKÉ NÁLEZY Z CELÉHO SVĚTA

**FILOZOFIE
UMĚNÍ
SYMBOLISMUS**

V našich sídlech nebo na www.vecnakrasa.cz

VELKÉ ŽENY

MARIE RIEGROVÁ-PALACKÁ

Marie Riegrová byla z těch silných povah, které nepotřebují hledati povzbuzení, opory a posily v uznání jiných. Vše, co vnikalo k ní ze světa zevního, sotva dotklo se povrchu její mysli – nikdy ani na krok nedovedlo ji odchýliti od cesty, kterou kráčela, vedena hlasem srdce svého, vroucně milujícího a hluboce zbožného. Síla k činům, k hrdinnému sebeobětování prýštila z hloubi její duše, bylať to nezdolná energie lásky.

Těmito laskavými a obdivuhodnými slovy popisuje Marii Riegrovou-Palackou její dcera Marie Červinková, která navzdory tomu, že se její matka úzkostlivě bránila jakémukoli veřejnému uznání, pokládala za svoji povinnost sepsat její životopis, aby posloužil jako živý příklad nesobecké a obětavé práce pro všechny potřebné.

Mládí

Marie Riegrová-Palacká se narodila v Praze dne 18. dubna 1833 jako druhé dítě Františka Palackého a Terezie Palacké, rozené Měchurové. Terezie Palacká byla ženou oplývající jasnou a veselou myslí, a to i navzdory těžké nemoci, která podrývala její zdraví. Kdykoli se její stav zhoršil, odebrala se celá rodina do francouzské Nice, kde malá Marie jako dítě, a později jako dospívající dívka strávila s matkou několik zim. Jak se dozvídáme z jejích deníků, už v útlém mládí na ni velmi zapůsobilo seznámení se s různými kraji a národy jako byl francouzský, německý, italský, švýcarský, zvláště když jejím průvodcem byl samotný František Palacký. Nejhlouběji ji dojímala krása přírody, a především na moře si zachovala nejvřelejší vzpomínky: *Moře má pro každého jakousi magnetickou sílu, že člověk od něho nemůže se vzdálit, aby se mu po něm nezatoužilo a že může-li jednou při něm býti, od něho se loučiti nechce.*

Z korespondence Palackého s jeho dcerou vysvítá láska a úcta, kterou Marie cítila ke svému otci, jemuž se podařilo do její mladé duše vložit vroucí cit k českému národu.

Výchova

Marii se dostalo všestranného vzdělání, ačkoli nenavštěvovala žádné školy. Její výuku vedli výborní učitelé, jako byl například ve hře na klavír skladatel Bedřich Smetana a v kreslení Amálie Mánesová. Všichni učitelé chválili její svědomitost a cenili si její neobyčejné dobroty, něžnosti a skromnosti. Už jako malá projevovala velký smysl pro zodpovědnost, nic v životě nebrala na lehkou váhu. Její domácí učitel náboženství František Schneider o ní říkal, že má jedinou chybu: *Schází jí trochu*

lehké mysli. I její matka ji nabádala k větší veselosti. Avšak v Marii se více projevovala vážná mysl jejího otce, neobyčejně pevná vůle a mysl nakloněná k mravní přísnosti, i když se zároveň vyprávělo o její dojemné kráse a neobyčejném půvabu.

V domácnosti Palackých ožíval svět českých národních buditelů a literátů, kteří přispěli k utváření národní hrdosti mladé Marie. Rodina a mnozí její přátelé byli ctiteli filozofa Bernarda Bolzana, který považoval za svůj životní úkol smířit zdánlivé rozpory mezi náboženstvím a vědou. Za nejpodstatnější považoval, aby učení a výchova, které se člověku dostávají, v něm probouzely morálku projevující se především v činech. Jeho mottem bylo: *Být šťastný a jiné dělat šťastnými.* Mariin učitel František Schneider byl horlivým Bolzanovým stoupencem a Marii vštípil zásadu, že člověk může vykonat vše, co doopravdy chce.

Manželství

Častým návštěvníkem v jejich domě byl přítel Palackého František Ladislav Rieger, který se brzy do Marie vášnivě zamiloval. K získání jejího srdce potřeboval trpělivost a čas: *Byl to květ, který rozvíjí se zvolna, otevíraje se poprvé a dává se jen jedenkrát a na vždy.*

Vzali se v tichosti 15. srpna 1853 v Praze. V jejich vztahu panoval úplný soulad a právě štěstí opírající se o stejné životní ideály a cíle, jak krásně vyjádřil Rieger ve svém dopise Marii: *Jak milo je mi vzpomenouti si při tom na Vaše vlastenecké smýšlení a Vaši pevnou odhodlanost věnovati i ze své strany vlasti, co jsme jí povinni. V tom nalézám rukojmí, že netoliko snažení moje pro dobro národa vždy schvalovati a podporovati, ale i obživovati budete.*

Novomanželé se usídlili v domě jejich rodičů, kde do té doby žil i její dědeček, advokát Jan Měchura. První roky se Marie věnovala především výchově svých tří dětí a péči o svou nemocnou matku. Po smrti své choti žil Palacký s rodinou své dcery v jedné domácnosti obklopen její něžnou péčí.

Dobročinnost a vzdělávání dívek

Když v roce 1861 vstoupil Ladislav Rieger do politiky, zvýšil se i její zájem o politické dění podle zásady *podřídit rodinné zájmy zájmům národním.* Nikdy však nezanedbávala své rodinné povinnosti, ale svojí vnitřní silou a obětavostí dokázala naplnit potřeby všech.

Po narození třetího dítěte se Marie Riegrová začala intenzivně věnovat veřejným věcem, zejména praktické dobročinnosti a zlepšení podmínek pro vzdělávání dívek.

Jejím prvním počinem bylo vyhlášení národní loterie ve prospěch osiřelé třináctileté Zdeňky Havlíčkové, dcery Karla Havlíčka Borovského. Úspěch, jaký Marie měla se svými sbírkami pro potřebné, způsobil, že její pomoc vyhledávali další a další.

Marii ale nejvíce trápilo nedostatečné vzdělání dívek z nejchudších vrstev společnosti. Přemýšlela, jak jim pomoci ve studiu i obživě. V Praze tehdy existoval jediný ženský spolek, spolek sv. Ludmily, jehož základní činností do té doby byla podpora chudých vdov. Rozhodla se spolek reorganizovat a zřídit pod ním průmyslovou školu pro dívky, v níž se vyučovalo výhradně česky.

Cílem Marie Riegrové a její dlouholeté práce byla snaha ochránit děti pocházející z chudých poměrů již v nejútlejším věku. K jejím celoživotním činnostem patřily každodenní návštěvy chudiny, při kterých stála tvář v tvář velké bídě mnoha rodin. Viděla, že ti, kteří nejvíce trpí, jsou bytosti nejslabší, jež ani nemohou odolávat zhoubným vlivům svého okolí. Viděla, jak děti umírají kvůli nedostatečné výživě, špinavému prostředí, šířícím se nemocem, ale také pozorovala mravní úpadek těch nejchudších. Cítila, že její povinností je hledat preventivní opatření, které by povzneslo celé rodiny nejen na těle, ale i na duchu.

Jde o to, abychom k tomuto podělování připojily návštěvu chudých a zřídily jakýsi způsob ochrany chudých. Chtěly bychom k almužně hmotné připojit almužnu srdce a ducha. Zdaž se nám to podaří? Nevím – nemáme žádných zkušeností, ale máme dobrou vůli a doufám, že dobrotivý Bůh požehná našemu úmyslu a naší snaze. Almuzna, nebudiž účelem ale prostředkem, účelem budiž dosažení většího tělesného i duševního blaha.

Společenské postavení její rodiny jí umožňovalo zasadit se o tyto myšlenky a jejich šíření.

Jejím přítelem a pomocníkem byl také Vojta Náprstek, který v roce 1865 svými veřejnými přednáškami a osobním přístupem pomáhal při zakládání dobročinných zařízení.

Z Holandska jí přicházely dopisy od filantropa Hendrika Suringara, který ji na základě vlastních zkušeností nabádal k práci s dětmi: *Souhrnem všeho jest raditi Vám, abyste více pečovala o mládež. Tím přijdete do styku s matkami a budete moci lépe než kdy jindy sama posouditi, kdo má nejvíce práva k Vaší pomoci a Vaší ochraně.*

Rady a vzory pro své dílo hledala především ve francouzských dobročinných ústavech, které byly podle slavné pedagožky Marie Pape Carpentierové oživeny novým duchem a nazvané mateřskými školami.

Mateřské školy a jesle

První mateřská škola byla otevřena 1. ledna 1869 v klášteře u sv. Jakuba, a jako vychovatelky a učitelky zde působily ženy. Zájem o mateřskou školu mezi chudými lidmi stále vzrůstal, ale bylo bohužel možné přijmout sotva polovinu hlásících se dětí. Správa ústavu přijímala především děti, které neměly doma správné podmínky pro zdravý vývoj a jejichž rodiče byli celý den zaměstnáni svou prací.

V roce 1869 byla Marie Riegrová zvolena předsedkyní komitétu dam, který i v pozdějších letech zabezpečoval chod opatroven a školek. Kromě mateřských školek a opatroven se též zasadila o zřízení jeslí. Díky jejímu velkému úsilí a práci členek komitétu dosáhla velkých úspěchů. Koncem roku 1890 bylo komitétu svěřeno šestnáct mateřských škol a opatroven, dvoje jesle s oddělením pro kojence, pět jeslí pro děti od jednoho roku do tří let a mimo to také podpora kojících matek a jejich novorozenců v různých čtvrtích města. Svoji dobročinnost završila zřízením dívčí průmyslové školy a péčí o odborné vzdělání dívek. Zasadila se i o vznik školy uměleckého vyšívání.

Život přináší mnoho bojů a útrap, když jich nemůžeme odvrátiti ode všech lidí dospělých, hledme, abychom aspoň mládeži útlé uspořili trpkosti a dopřáli jí vzpomínky radostnější. Obklopme ji záhy láskou, aby v útlém srdci zakořenilo se přesvědčení po celý život trvajícím, že také u tříd bezstarostněji žijících bijí pro ně srdce soucitná.

Tichá bojovnice

Věru, kdo znal matku mou jen ze společenského života, kde často bývala netečnou a lhostejnou, neznal její oživenou tvář, její zářící oči, její láskyplný úsměv – a ten znaly dobře chudé ženy a jich děti. Dvě věci byly nejnápadnějšími v jejím jednání: její velká úcta k chudobě a její neohroženost. Ona ničeho se nebála, ničeho se nehrozila.

Bylo to zvláštní, jak dovedla spojit dvě těžké věci: přiblížit se k chudému, získati jeho důvěru a při tom zachovati si autoritu. Nikdy nepřicházela jako dávající ku prosícímu, vždy šetrně, vždy velmi zdvořile, pečlivě zachovávajíc všechny formy společenského obcování, jako rovný k rovnému.

Svoji práci vykonávala nejradši v tichosti a nikdy pro sebe nežádala žádné pocty. Vždy jednala tak, jak smýšlela, a projevovala se taková, jaká ve skutečnosti byla. Nic nepředstírala, byla silná duchem a pravdivá. Byla lhostejná k úsudku a chvále cizího

světa, ale pevně kráčela za svým cílem. Byla zároveň citlivá i laskavá, avšak neoblomná ve svých zásadách. Žádnou obtíž se nedala zastrašit.

Kdykoli mi něco za těžko připadá, nevzpomínám mnoho na obtíže a netrýzním se vědomím, jak to je nemilé, neb seberu si mysl a dám se s pozorností do toho, často se to zdá horší, nežli to je.

Marie Riegrová zemřela 29. března 1891 v Římě. Její ostatky byly převezeny do Lobkovic, kde byly vystaveny dne 6. dubna na katafalku. O den později se konal pohřeb, kterého se zúčastnilo mnoho představitelů různých spolků. Na její počest byl po její smrti založen fond Marie Riegrové-Palacké, který podporoval zejména chudé matky a jejich kojence během šestinedělí.

Eva Bímová

Ředitelka Nové Akropolis v České republice

Poznámka: Citace jsou převzaty z knihy *Marie Riegerová – Její život a skutky* od Marie Červinkové-Riegrové.

FILOZOFICKÉ PŘÁTELSTVÍ

Přátelství je synonymem lidského štěstí, radosti a naplněného života. *„Mládeži přátelství pomáhá k bezúhonnému životu, starcům poskytuje ošetření a zastání v pracích, na které oni pro svou slabost nestačí, a mužům v plné síle přispívá ke krásným činům.“* V čem je však specifické filozofické přátelství? Toto pojmenování vychází ze zamyšlení nad přátelstvím, kdy je zřejmé, že není přátelství jako přátelství. Beze snahy vyčerpát všechny možnosti uvádím tři druhy přátelství tak, jak je rozlišuje Aristoteles v *Etice Nikomachově*: přátelství pro užitek, přátelství pro příjemnost (rozkoš) a přátelství pro dobro. Toto rozdělení vychází z toho, co je hodno lásky, jelikož lásky není hodno vše. Milováno je pouze to, co je hodno lásky (co se nám zdá být hodno lásky) a lásky jsou obecně hodny tři druhy věcí, totiž věci dobré, příjemné a užitečné.

Filozofickým přátelstvím nazývám přátelství pro dobro, tedy to přátelství, které má za cíl dobro a snaží se o dobro – přítel příteli přeje dobro. Tato forma dokonalého přátelství může vzniknout pouze *mezi lidmi dobrými a v ctnosti si podobnými*. Ctnostní lidé jsou ve svých myšlenkách a hodnotách stálí a vyrovnaní, a proto vytvářejí podmínky pro filozofické přátelství. Přátelé by měli přirozeně svým dobrem do vztahu něco dávat, protože *rovnost se totiž nazývá přátelstvím*; rovnost, a tedy spravedlnost je základním předpokladem přátelství. Cílem a projevem filozofického přátelství je zlepšování sebe sama, ctnost, a tedy dobro.

Co je však dobré? Dobro vnímá každý jinak, často každý považuje za dobré něco jiného. Dokonce i mě dnes, tak jako kdysi Aristotela, napadá: *„Neboť dobro přijímatí chtějí všichni, ale vyhýbají se tomu, aby dobro činili, ježto prý to nic nevynáší.“*

Zanechme však kritik a skepse. Existuje univerzální dobro? Dle idealistických a etických filozofů ano, a právě jimi je inspirován tento článek. Dobro je, dle Platona, totožné s ctností, a proto ve filozofickém přátelství hledáme i pěstujeme ctnost, jak u sebe, tak u přítele; jednoduše to znamená vzájemně si pomáhat být ctnostnými a lepšími.

Touto snahou se dospívá ke svornosti, která provází pouze nejčistší formy přátelství. Slovník spisovné češtiny říká, že *svorný* znamená *mající jednotné smýšlení, názory, jednající v uvědomělé shodě...* (inspirativní je i latinská etymologie slova svornost: *concordia*, tj. „srdce se srdcem“). V duchu starého řeckého úsloví, které často používá Sokrates: *Přátelům vše společné.*

Je zřejmé, že přítel filozofických ani jiných není nutné mít mnoho, snad to ani není možné, protože základní podmínkou je také být s přítelem v živém kontaktu, něco společně tvořit, dělat a uskutečňovat. *„Neboť nic jiného nevyznačuje přátele tak jako společné žití.“* Přátelství musí prověřit život i nepřízeň osudu, neboť dokud „společně nesníme bečku soli“, nemůžeme snad ani hovořit o žádném z druhů přátelství.

Přeji nám všem, nejen abychom byli hodni lásky (nejlépe proto, že jsme dobří, a tedy ctnostní, ne „jen“ příjemní a užiteční), ale především abychom hledali a podporovali dobro v lidech, nebáli se je milovat a vědomě tak pěstovali filozofické přátelství.

Ing. Hana Moudrá

Poznámka: Citace jsou převzaty z knihy *Etika Nikomachova* od Aristotela.

KURZ SROVNÁVACÍ FILOZOFIE A PSYCHOLOGIE VÝCHODU A ZÁPADU

Tento kurz nabízí přehled nejvýznamnějších základních poznatků o člověku, univerzu, životě a společnosti, které nám zanechaly civilizace Východu i Západu.

PROČ JE KURZ UŽITEČNÝ?

- Abychom lépe poznali sebe sama: etické otázky jednotlivce;
- Abychom do svého života vložili hloubku a nadčasovost;
- Abychom pochopili okolnosti, v nichž žijeme: hledání spravedlnosti ve společnosti, soužití mezi lidmi;
- Abychom byli hlavními tvůrci lepší budoucnosti: význam dějin pro pochopení současnosti a toho jak dnes žít a aktivně vytvářet budoucnost.

Součástí kurzu jsou cvičení rozvíjející důležité schopnosti člověka inspirovaná probíranými tématy.

TÉMATATA KURZU

ČLOVĚK SÁM SE SEBOU – ZÁHADA ŽIVOTA

ČLOVĚK A JEHO PŘIROZENOST

TISÍCILETÁ INDIE

MOUDROST TIBETU

BUDDHISMUS

ČÍNA

EGYPT

ARISTOTELES

NEOPLATONIKOVÉ

ČLOVĚK A SPOLEČNOST – ČLOVĚK A SOUŽITÍ

PLATONSKÁ TRADICE

ŘÍM A OBČANÉ SVĚTA

FORMY USPOŘÁDÁNÍ SPOLEČNOSTI

ČLOVĚK V PRŮBĚHU DĚJIN – MÝTUS A DĚJINY

STARODÁVNÉ VĚDY

www.akropolis.cz

FILOZOFIE PRO ŽIVOT

Kurz filozofie a psychologie Východu a Západu

Kurz nabízí přehled nejvýznamnějších základních poznatků o člověku, univerzu, životě a společnosti, které nám zanechaly civilizace Východu i Západu. Utváří opravdový pramen inspirace pro člověka, který si klade velké otázky a čelí osobním a společenským výzvám života.

Je rozdělen do tří základních modulů: první se věnuje poznání o člověku samotném (Kdo jsem?), druhý jeho vztahu k ostatním lidem a schopnosti vzájemného soužití a poslední modul zkoumá stopy jednotlivce i lidstva napříč dějinami (Odkud přicházíme a kam směřujeme?).

KRÉTA

Přednáška s videoprojekcí

Minojská kultura je nejstarší známou evropskou civilizací, jejíž počátky se datují do doby před pěti tisíci lety, a která přetrvala více než jeden a půl tisíce let. Řada prvků jejího hmotného i duchovního života se přelila prostřednictvím řecké civilizace i do následujících epoch a některé z nich jsou součástí evropského duševního a duchovního bohatství i dnes. Kdo z nás například nikdy neslyšel mýtus o Minotauovi a krétském Labyrintu, který ve svém psychologickém klíči již tisíce let ukazuje cestu člověka do nitra sebe sama, aby zde našel své temné animální stránky, překonal strach a mohl nad nimi zvítězit.

MARCUS AURELIUS

Film s přednáškou

Marcus Aurelius je příkladem toho, že filozofie jako způsob života je výbornou volbou i pro toho, kdo je předurčen vládnout. Díky ní nejen zůstal dobrým a nezkaženým bohatstvím a mocí, ale po celý život rostl jako člověk i jako císař. Vládl v těžké době, ale svým přístupem, laskavostí, ale i pevností a trváním na tom dobrém a prospěšném pomohl své říši proplovat jen s malými ztrátami a minimálním vlivem na kvalitu života obyčejného člověka. Jeho dílo *Hovory k sobě* jsou intimními, ale o to cennějšími myšlenkami filozofa zapsanými do osobního deníku. Nikdy neměly být zveřejněny, ale děkujeme za to, že byly.

FILOZOF MASARYK

Přednáška

Na přednášce věnované T. G. Masarykovi si jej představíme především jako filozofa, významného humanistického myslitele 20. století. To ovšem neznamená, že bychom se vzdálili od jeho života a oblasti, kde je nejvíce známý, politiky. Masaryk vždy usiloval o propojení teorie a praxe. Jeho filozofie, která staví na sokratovských a platonských ideálech, směřuje k rozvoji jedince i státu.